

БРИНЦЕВ ВАСИЛЬ ДМИТРОВИЧ

доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID 0000-0002-1005-7217

МАМАЄВ ІЛЛЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID 0000-0001-7683-0180

УДК 001.89

DOI 10.37772/2518-1718-2022-3(39)-9

СИСТЕМА ПРОГНОЗУВАННЯ І ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ НАПРЯМКІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦТВА

Досвід іноземних країн, зокрема країн Азії, демонструє помітний взаємозв'язок науки та економічного успіху. У зв'язку з цим актуальним питанням є розвиток вітчизняної науки: визначення потенційних бар'єрів, аналіз діючого регулювання, огляд існуючих світоглядних підходів до науки та формування пріоритетних шляхів розвитку української наукової сфери. Дана стаття, перш за все, пропонує системний аналіз існуючих проблем наукового прогнозування як важливої складової будь-якої науки. З цією метою в роботі надається загальна характеристика науці у системі координат сучасного суспільства. Аналізуються надбання світової літератури, що містять ґрунтовні трактати, які висвітлюють процес зародження науки, аналіз етапів її розвитку та розкриття механізмів пізнання дослідниками суспільного життя і природи явищ, які забезпечують прогрес у розвитку людства. Серед іншого наводяться позиції Дж. Бернанда (щодо революційних інновацій), В. Вернадського (щодо місця історії науки), Ф. Бекона (щодо класифікації науки на три складові), А. Пуанкаре (щодо спеціальних наукових методів та особистості дослідника) та інших. Розкривається зміст поняття «наука». Наводиться дефініція прогнозування та його види. Обґрунтовується, що складовою частиною системи прогнозування й планування виступають національні галузеві та регіональні програми, що є основними засобами реалізації державної політики, пріоритетних напрямків економічного, соціального, екологічного, наукового технічного розвитку України. Розглядається розробка методик прогнозування науково-дослідницьких робіт і довгострокових прогнозів розвитку обчислювальної техніки. Розглядається питання особистості сучасного науковця. Відзначається підвищена важливість такої індивідуальної якості особистості як інтуїція. Констатується відчутна роль малих та середніх підприємств у науковому розвитку. Вказується на необхідність удосконалення існуючої системи правозастування щодо малих та середніх підприємств з метою раціонального та продуктивного використання існуючий науковий потенціал. Проведене дослідження дає підстави для авторських пропозицій семи ключових напрямів інтенсифікації наукових досліджень.

Ключові слова: науковий процес, фінансування науки, прогнозування науково-дослідницької діяльності, пріоритетні напрямки розвитку науки.

Постановка проблеми. Розвиток науки завжди є актуальною темою для будь-якої держави, оскільки рівень наукового розвитку справляє відчутний вплив на всі сфери суспільного буття – зокрема й на економічну. Одним з питань наукового розвитку, що заслуговує на увагу, є дослідження науково прогнозування як важливої складової наукового процесу. У цьому контексті доцільними є також визначення

ролі та місця науки у суспільстві; охарактеризування особистості сучасного дослідника; визначення ключових напрямків наукових досліджень, що потребують інтенсифікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В Україні дослідженню наукового прогнозування приділяли увагу М. Головатий, О. Вінник, Г. Знаменський, Д. Задихайло, Н. Костіна, В. Матвієнко, В. Мамутов.

Мета статті – дослідити роль та значення наукового прогнозування, визначити місце науки у системі координат сучасного суспільства, сформулювати ключові напрямки інтенсифікації наукових досліджень.

Виклад основного матеріалу. У найближчі роки основою для розробки центральними органами виконавчої влади України планів заходів і відповідних програмних документів, у тому числі і в галузі науки, є «Національна економічна стратегія на період до 2030 року», затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 179. Стратегією зокрема передбачається «забезпечення ефективної державної політики з розвитку підприємництва» та стимулювання розвитку інновацій. При цьому констатується, що, незважаючи на досить високий рівень розвитку, сфера інновацій все ще потребує державної підтримки. Найефективнішою формою такої підтримки має бути належне бюджетне і позабюджетне фінансування наукових досліджень у сфері підприємництва та нормативно-правового забезпечення інноваційних процесів у державі. Окремі сподівання покладаються на розвиток процесу так званого самофінансування.

За даними Світового банку український малий та середній бізнес інвестує у науково-дослідну діяльність втричі менше, ніж європейські компанії, через обмеження в ресурсах порівняно з іншими державами та слабкорозвинуту систему науково-дослідницького та реального секторів [1, с. 243-244].

Розробники Стратегії серед бар'єрів на шляху досягнення цілей в інноваційному процесі і розвитку підприємництва в Україні називають неефективність координації і взаємодії у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших заінтересованих сторін щодо реалізації державної політики розвитку малого і середнього бізнесу та недостатність коштів для розвитку цієї системи, наголошують на необхідності узгодження чисельних стратегій (концепцій) та програм розвитку цього сектору економіки на державному, регіональному та місцевому рівнях.

Наведені застереження у повній мірі стосуються і процесу організації в державі наукових досліджень і заходів щодо удосконалення національної інноваційної системи. Дійсно, протягом тривалого часу вітчизняна наука фінансується за остаточним принципом, що вже призвело до згорання цілої низки фундаментальних досліджень. Очікувати найближчими роками досягнення середньостатистичного міжнародного стандарту у фінансуванні наукових досліджень, хоча б у провідних галузях економіки, не доводиться.

Спостерігаючи за успіхом економік країн Азії, слід мати на увазі, що у Китаї у 2021 році видатки на

науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи склали 2,44% ВВП держав, це становить 441.1 млрд. доларів США, що на 14,2% більше видатків попереднього року. Такі показники, як зазначив академік В. Семиноженко, є найбільшими у світі в абсолютному вимірі.

Перед тим як вдатися до системного аналізу існуючих проблем наукового прогнозування як важливої складової будь-якої науки, доцільно дати загальну характеристику науці у системі координат сучасного суспільства.

Скарбниці світової літератури містять чисельні ґрунтовні трактати, що висвітлюють процес зародження науки, аналіз етапів її розвитку, розкриття механізмів пізнання дослідниками суспільного життя і природи явищ, які забезпечують прогрес у розвитку людства [2].

Дж. Бернандом пильна увага приділена аналізу наукових винаходів 1540-1650 років і зазначається, що революційні інновації тих часів (паровий двигун, телескоп, телеграф та інші) виявилися рушійною силою. Важливе значення мають висновки щодо природи промислової революції і її впливу на розвиток економіки у капіталістичних державах. У якості показника використовується ключових висновок автора: «Світу потрібна наука!».

В Україні загальноновизнаним авторитетом з історії науки вважається академік В. Вернадський. За його позицією історія науки є важливішою ланкою між природознавством і філософією і має визначальне значення для формування наукового світогляду. На його думку, праця багатьох поколінь людей, їх досвід, їх відношення до оточуючого світу і створюють підґрунтя для розвитку науки [3].

За Френсисом Беконом науку слід поділяти на три великі групи з чисельними самостійними складовими. Перша – історія, у тому числі природня і суспільна; друга – теоретичні науки (філософія у широкому смислі слова); третя – мистецтво (культура, література) тощо [4]. У час високих технологій ця класифікація потребує виділення в окрему групу технічних наук. Це відповідатиме теперішнім поглядам щодо поділу сучасної науки на 3 напрямки: природно-науковий, гуманітарний, технічний.

Незалежно від того до якої групи належить конкретна наука, вона реалізується на єдиних засадах, має однакові стадії, спирається на загальну методологію наукових досліджень.

Стосовно використання спеціальних наукових методів у фізико-математичних науках, які мають значення і для суспільно-економічних галузей, тривалий час зберігають актуальність висновки Анрі Пуанкаре [5].

Роль і значення для особи дослідника уміння науково мислити і механізми наукових гіпотез деталь-

но висвітлені в іншій роботі цього видатного французького фізика і філософа [6].

Практично усі сучасні дослідники одноставні у розкритті змісту поняття «наука» як одного з видів людської діяльності направлено на пізнання світу, закріпленні отриманих результатів у формі наукових доктрин, концепцій, поглядів, запатентованих винаходів тощо.

Наукова і науково-дослідницька діяльність в усіх сферах суспільного життя здійснюється на засадах, яким притаманні загальні риси. Першочерговою стадією в цьому процесі виступає «прогнозування», метою якого є визначення потреби у проведенні певних наукових досліджень, і ролі, і значення отриманих результатів. У науковій літературі термін прогнозування ототожнюється з «науковим передбаченням» (пророцтвом).

При цьому фахівцям – методологами науки – наукове передбачення розуміється як обґрунтування припущення стосовно майбутнього стану явищ природи і суспільства, а також явищ невідомих на сучасному етапі розвитку, але які вже прогноуються на базі попередньо досягнутих результатів. Прикладне значення має констатація того, що «прогнозування є одним з видів наукового передбачення, яке здійснюється у формі дослідження перспектив якого-небудь явища методами екстраполяції, історичної аналогії, прогнозних сценаріїв» [7].

Світова економічна наука накопичила значний арсенал практики застосування наведених методів прогнозування, а також планування наукового процесу, які допомагають вирішувати комплекс завдань з опрацювання перспектив розвитку держави, регіонів, окремих галузей і конкретних підприємств.

В Україні дослідженню цього питання приділяли увагу М. Головатий, О. Вінник, Г. Знаменський, Д. Задихайло, Н. Костіна, В. Матвієнко, В. Мамутов.

Методологічні засади прогнозування і планування науково-дослідницьких робіт ґрунтовно розроблені Інститутом економіки і прогнозування НАН України, який є головним у цьому сегменті науки.

Підґрунтя для розробників сучасних енергоємних технологій є досягнення кібербезпеки за часів СРСР. Так, ще у 1965 році у Київському інституті кібербезпеки під керівництвом В. Глушкова, Г. Доброва, В. Михалеви́ча були розпочаті розробки методик прогнозування науково-дослідницьких робіт і довгострокових прогнозів розвитку обчислювальної техніки.

Сучасні ІТ-технології спрощують реалізацію завдань науково-технічного прогнозування. На сучасному етапі комп'ютеризації будь-яка наукова установа за належного фінансування має можливість створити в мережі Інтернет прогнозний портал, на який залучені експерти зможуть заносити свої ідеї у

динамічному режимі. Інформаційний потік після роботи і закріплення у відповідному програмному забезпеченні буде доступним як організатором проекту, так і експертам.

Аналіз теперішнього стану цієї роботи в Україні дає підстави вважати обґрунтованими пропозиції щодо вирішення основних завдань: 1) доопрацювання розробок радянських часів безперервного наукового прогнозування до рівня сучасних ІТ-технологій; 2) створення типового програмного забезпечення цих процесів; 3) формування у кожній галузі досліджень перелік проблем для запуску глобальної екосистеми прогнозування; 4) формування команди експертів, зайнятих розробкою певних проблем [8].

У науковому обігу, як вже зазначалося, «прогнозування» ототожнюється із науковим передбаченням і розуміється як процес розробки показників, які мають бути чи можуть бути досягнуті у процесі виконання конкретних планів (наукових програм). В залежності від галузі застосування і його стадій прийнято виділяти прогнози: короткострокові, середньої тривалості, довгострокові, а також за ступенем обґрунтування – наукові прогнози.

Загальноновизнаними є розуміння прогнозу як пошуку реалістичного і економічно виправданого рішення – це зусилля, які докладаються з метою розрахувати майбутнє [9].

В аспекті прогнозування у науці додатково залучаються чинники, пов'язані з процесом забезпечення науково-дослідницької діяльності і ефективного і оперативного впровадження у життя отриманих результатів.

Складовою частиною системи прогнозування й планування визнаються національні галузеві та регіональні програми як основний засіб реалізації державної політики, пріоритетних напрямків економічного, соціального, екологічного, наукового технічного розвитку України.

Як слушно зазначає В. Звиглянич, загальні засади процесу пізнання явищ всесвіту у сучасній науці мають прикладне значення для впровадження наукового прогнозування у якості самостійної стадії наукових досліджень [10].

Цю позицію є усі підстави доповнити думкою про те, що у теперішні часи кожен науковець має досвід аналітичної роботи, володіє методологією не тільки прогнозування, а й глибинних наукових розвідок. Багато в чому якість і оперативність розробок сучасного дослідника залежить не тільки від рівня його професіоналізму у досліджуваній проблематиці, а й такої індивідуальної якості особистості як інтуїція. І в першу чергу науко-інтуїція організаторів (керівників) науково-дослідницьких установ.

Значимо, що роль інтуїції у науковому процесі була предметом дослідження вчених [11]. Щоправда,

багатьом науковцям, на жаль, бракує розвиненої інтуїції, у той час як для організаторів наукових досліджень ця риса не є затребуваною під час їх діяльності.

Щодо оволодіння конкретними прийомами і методами прогнозування наукових розробок слід звернутися до практики організаційного упровадження науково-дослідницьких робіт, застосовуваної у провідних науково-дослідних інститутах України.

У сучасних публікаціях приділяється увага багатоглядним проблемам прогнозування і планування різноманітних наукових досліджень зокрема у сфері підприємництва. При цьому за даними ООН у малих і середніх підприємствах задіяно 50% працездатного населення світу і в окремих країнах виробляється від 30% до 60% національного продукту. Щодо України конкретні дані наведені Президентом України В. Зеленським 18 березня 2021 року під час зустрічі з литовським колегою. Український Президент наголосив, що розвиток малого і середнього бізнесу є пріоритетом для нашого уряду і нашої держави. «Малий і середній бізнес – це основа економіки, що формує 60% ВВП, забезпечує 7 000 000 робочих місць і майже 40% надходжень від податків» [13].

За таких умов з метою подальшого розвитку малого і середнього підприємництва в Україні актуальним залишається нормативно-правовий напрямок, під час здійснення якого повинен зростати рівень законодавчого і підзаконного забезпечення підприємництва. Запорукою успішності і ефективності законодавчих змін є удосконалення системи правозастосування з тим, щоб наявний науковий потенціал використовувався раціонально і продуктивно. Під час прогнозування обсягів і змісту наукових досліджень повинні широко враховуватися потреби підприємств, досвід передових економік світу, попередні досягнення світової і вітчизняної науки. Для підготовки науково-обґрунтованих прогнозів належить враховувати результати соціологічних досліджень, узагальнення практики виконання офіційно затверджених заходів, положення наведеної Національної стратегії економічного розвитку до 2030 року.

При цьому слід мати на увазі, що прогнозування науково-дослідницької діяльності є лише складовою загальної системи наукових досліджень і у цьому аспекті першочергового значення набувають заходи державного рівня підвищення ролі науки в державі.

Проведене дослідження дає підстави для авторських пропозицій 7 ключових напрямів інтенсифікації наукових досліджень.

1. залучення державних резервів для збільшення витрат державного бюджету на стратегічно-значущі наукові розробки.

2. удосконалення національної структури науки шляхом визначення 6-7 пріоритетних напрямків розвитку.

3. Підвищення рівня інноваційної складової у процесі здійснення науково-дослідницької роботи.

4. Створення сприятливих умов для залучення у сферу наукової діяльності інвестицій (зокрема іноземних)

5. Забезпечення оперативного впровадження у відповідні галузі економіки наукових розробок, винаходів, інших інноваційних продуктів з метою найшвидшого отримання прибутків для подальшого фінансування науки.

6. Удосконалення системи державних розрахункових засад у самофінансуванні суб'єктів науково-дослідницької діяльності.

7. Удосконалення системи нормативно-правового забезпечення наукової діяльності. Утворення регіональних кодифікаційних центрів із впровадження передового досвіду.

У разі досягнення позитивного ефекту від впровадження запропонованих заходів постає необхідність для більш детальної розробки системи прогнозування і планування у сфері малого і середнього підприємництва з урахуванням передового національного досвіду у організації цієї роботи.

Висновки. Належна система наукового прогнозування та планування займає провідну роль в науковому розвитку будь-якої країни. Значення цього виду діяльності дозволяє говорити про доцільність впровадження наукового прогнозування у якості самостійної стадії наукових досліджень.

Для підготовки коректних науково-обґрунтованих прогнозів належить враховувати ряд факторів (такі, як: результати соціологічних досліджень, узагальнення практики виконання офіційно затверджених заходів, положення Національної стратегії економічного розвитку до 2030 року) та орієнтуватися на потреби підприємств, досвід передових економік світу та попередні досягнення світової і вітчизняної науки.

Аналіз особистості сучасного дослідника дає підстави стверджувати про наявність досвіду аналітичної роботи та володіння методологією для прогнозування й глибинних наукових розвідок у будь-якого науковця. Разом з тим відзначається, що якість і оперативність розробок сучасного дослідника відчутно залежить від інтуїції.

Необхідним кроком для розвитку вітчизняної науки можна вважати доопрацювання існуючих розробок безперервного наукового прогнозування до рівня сучасних ІТ-технологій; створення типового програмного забезпечення цих процесів; формування у кожній галузі досліджень переліку проблем для запуску глобальної екосистеми прогнозування; формування команди експертів з числа фахівців зайнятих розробкою певних проблем.

За результатами дослідження виведено сім авторських пропозицій щодо ключових напрямів інтенсифікації наукових досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Національна економічна стратегія на період до 2030 року: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. №179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>.
2. Бернал Д. Д. Наука в истории общества. Перевод с английского Н. Макарова, Е. Панфилов. Москва: 1965. 736 с.
3. Вернадский В. И. Избранные труды по истории науки / АН СССР. Ин-т истории естествознания и техники. Архив; Сост.: Бастракова М.С., Мочалов И.И и др. Москва: Наука, 1981. 359 с.
4. Штанько В. И. Философия и методология науки: учебное пособие для аспирантов и магистров естественнонаучных и технических ВУЗов. Харьков: ХНУРЭ, 2002. 292 с.
5. Пуанкаре А. О науке / пер. с фр. С. Г. Суворова и др. Москва: Наука, 1990. 736 с.
6. Пуанкаре А. Наука и гипотеза / пер. А. Чернявский, науч. ред. А. Генкель. Изд-во «Либроком», 2015. 238 с.
7. Штанько В. И. Философии и методология науки: уч. пособие. Харьков: ХНУРЕ, 2003. 348 с.
8. Жабин С. Научно-техническое прогнозирование: непрерывный экспериментальный метод. 18.01.2001. URL: <https://commons.com.ua/uk/nauchno-tehnicheskoe-prognozirovanie-nepreryvnyj-ekspertnyj-metod/>.
9. Задахайло Д. В. Господарсько-правове забезпечення економічної політики держави: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 456 с.
10. Звиглянич В. А. Научное познание как культурно-исторический процесс. Київ: «Наукова думка», 1988. 292 с.
11. Бунге М. Интуиция и наука / перевод с англ. Е. И. Пальского, ред. В. Г. Виноградова. Москва: Прогрес, 1967. 186 с.
12. База даних Світового Банку. Офіційний сайт Світового банку. URL: <https://www.worldbank.org>.
13. Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.

REFERENCES

1. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on Approval National Economic Strategy for the period up to 2030, No. 179 (2021, March 3). Rediverted from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#text> [in Ukrainian].
2. Bernal, D. D. (1965). *Science in the history of society*. N. Makarov, E. Panfilov (Translation). Moscow [in Russian].
3. Vernadskiy, V. I. (1981). *Selected works on the history of science*. Academy of Sciences of the USSR. Institute of History of Natural Science and Technology. Archive. Bastrakova M.S., Mochalov I.I. et. al. (Ed.). Moscow: Nauka [in Russian].
4. Shtanko, V. I. (2002). *Philosophy and methodology of science: a textbook for graduate students and masters of natural science and technical universities*. Kharkov: Kharkiv National University of Radio Electronics [in Russian].
5. Puankare, A. (1990). *On Science*. S. G. Suvorova et al. (Translation). Moscow: Science [in Russian].
6. Puankare, A. (2015). *Science and hypothesis*. A. Chernyavskiy (Trnslation). A. Genkel (Ed.). Publishing House "Librock" [in Russian].
7. Shtanko, V. I. (2003). *Philosophy and methodology of science: a textbook for graduate students and masters of natural science and technical universities*. Kharkov: Kharkiv National University of Radio Electronics [in Russian].
8. Zhabin, S. *Scientific and technical forecasting: continuous experimental method*. 01/18/2001. Rediverted from: <https://commons.com.ua/uk/nauchno-tehnicheskoe-prognozirovanie-nepreryvnyj-ekspertnyj-metod/> [in Russian].
9. Zadykhailo, D. V. (2012). *Economic and Legal Support for Economic Policy of the State*. Kharkiv: Yurait [in Ukrainian].
10. Zvyhlianych, V. A. (1988). *Scientific knowledge as a cultural-historical process*. Kyiv: "Naukova Dumka" [in Russian].
11. Bunge M. (1967). *Intuition and Science*. E.I. Palsky (Translation). V. G. Vinogradova (Ed.). Moscow: Prognos [in Russian].
12. Database of the World Bank. World Bank's official site. Retrived from: <https://www.worldbank.org> [in English].
13. Official website of the President of Ukraine. Retrived from: <https://www.president.gov.ua> [in Ukrainian].

BRYNTSEV VASYL

2nd PhD in Law, Professor, Leading Researcher of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

MAMAIEV ILLIA

Research Assistant of the Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

SYSTEM OF FORECASTING AND FORMATION OF KEY AREAS OF RESEARCH IN THE FIELD OF ENTREPRENEURSHIP

Problem setting. The development of science is always an urgent topic for any state, since the level of scientific development has a significant impact on all spheres of social existence (including economic). One of the issues of scientific development, which deserves attention, is the study of scientifically forecasting as an important component of the scientific process. In this context, it is also advisable to determine the role and place of science in society; characterization of the personality of a modern researcher; and identifying key areas of research that require intensification.

Analysis of recent researches and publications. In Ukraine, research of scientific forecasting was conducted in the works of M. Holovaty, O. Vinnyk, H. Znamenskyi, D. Zadykhailo, N. Kostina, V. Matviienko, V. Mamutov.

Target of research is to investigate the role and importance of scientific forecasting, determine the place of science in the coordinate system of modern society, form key areas of intensification of research.

Article's main body. The experience of foreign countries, including Asia, demonstrates a significant relationship between science and economic success. In this regard, the urgent issue is the development of domestic science: determining potential barriers, analysis of current regulation, review of existing ideological approaches to science and formation of priority ways of development of the Ukrainian scientific sphere. This article, above all, offers a systematic analysis of existing problems of scientific forecasting as an important component of any science. To this end, the work provides a general description of science in the coordinate system of modern society. The heritage of world literature, containing thorough treatises, which cover the process of origin of science, analysis of the stages of its development and disclosure of mechanisms of knowledge by researchers of social life and nature of phenomena that ensure progress in the development of mankind. Among other things, the article examines the positions of J. Bernand (regarding revolutionary innovations), V. Vernadskiy (regarding the place of history of science), F. Bacon (regarding the classification of science into three components), A. Puankare (regarding the special scientific methods and personality of the researcher) and others. The content of the concept of «science» is revealed. There is a definition of forecasting and its types. It is substantiated that national sectoral and regional programs are part of the forecasting and planning system, which are the main means of implementation of state policy, priority directions of economic, social, environmental, scientific technical development of Ukraine. The development of methods of forecasting research works and long-term forecasts of development of computer technology is considered. The question of the personality of the modern scientist is considered. There is an increased importance of such individual personality quality as intuition. The tangible role of small and medium -sized enterprises in scientific development is stated. The need to improve the existing law enforcement system for small and medium-sized enterprises is indicated for the purpose of rational and productive use of existing scientific potential. The conducted research gives grounds for the author's proposals of seven key areas of intensification of scientific research.

Conclusions and prospects for the development. A proper system of scientific forecasting and planning plays a leading role in the scientific development of any country. The importance of this type of activity suggests that the expediency of introducing scientific forecasting as an independent stage of scientific research.

In order to prepare correct scientifically sound forecasts, a number of factors (such as the results of sociological research, generalization of the practice of executing officially approved measures, the provisions of the National Economic Development Strategy by 2030) and to focus on the needs of entrepreneurs, the experience of advanced economies of the world and the preliminary achievements of domestic science.

Analysis of the personality of a modern researcher gives grounds to claim that the experience of analytical work and the possession of the methodology for forecasting and deep scientific intelligence in any scientist. However, it is noted that the quality and prompt development of a modern researcher depends significantly on the intuition.

The necessary step for the development of domestic science can be considered the refinement of existing developments of continuous scientific forecasting to the level of modern IT technologies; creation of typical software of these processes; formation in each field of research a list of problems for launching a global forecasting ecosystem; Formation of a team of experts from among the specialists of employed development of certain problems.

According to the results of the study, seven proposals have been developed on key areas of intensification of research.

Key words: scientific process, financing of science, forecasting of research, priority directions of development of science.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Бринцев В. Д., Мамаєв І. О. Система прогнозування і формування ключових напрямків наукових досліджень у сфері підприємництва. *Право та інновації*. 2022. № 3 (39). С. 63–68.